

Tractatus de salis cathartici amari in aquis Ebeshamensibus, et hujusmodi aliis contenti natura et usu / [Nehemiah Grew].

Contributors

Grew, Nehemiah, 1641-1712

Publication/Creation

Londini : S. Smith & B. Walford, 1695.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/yrdth6y5>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

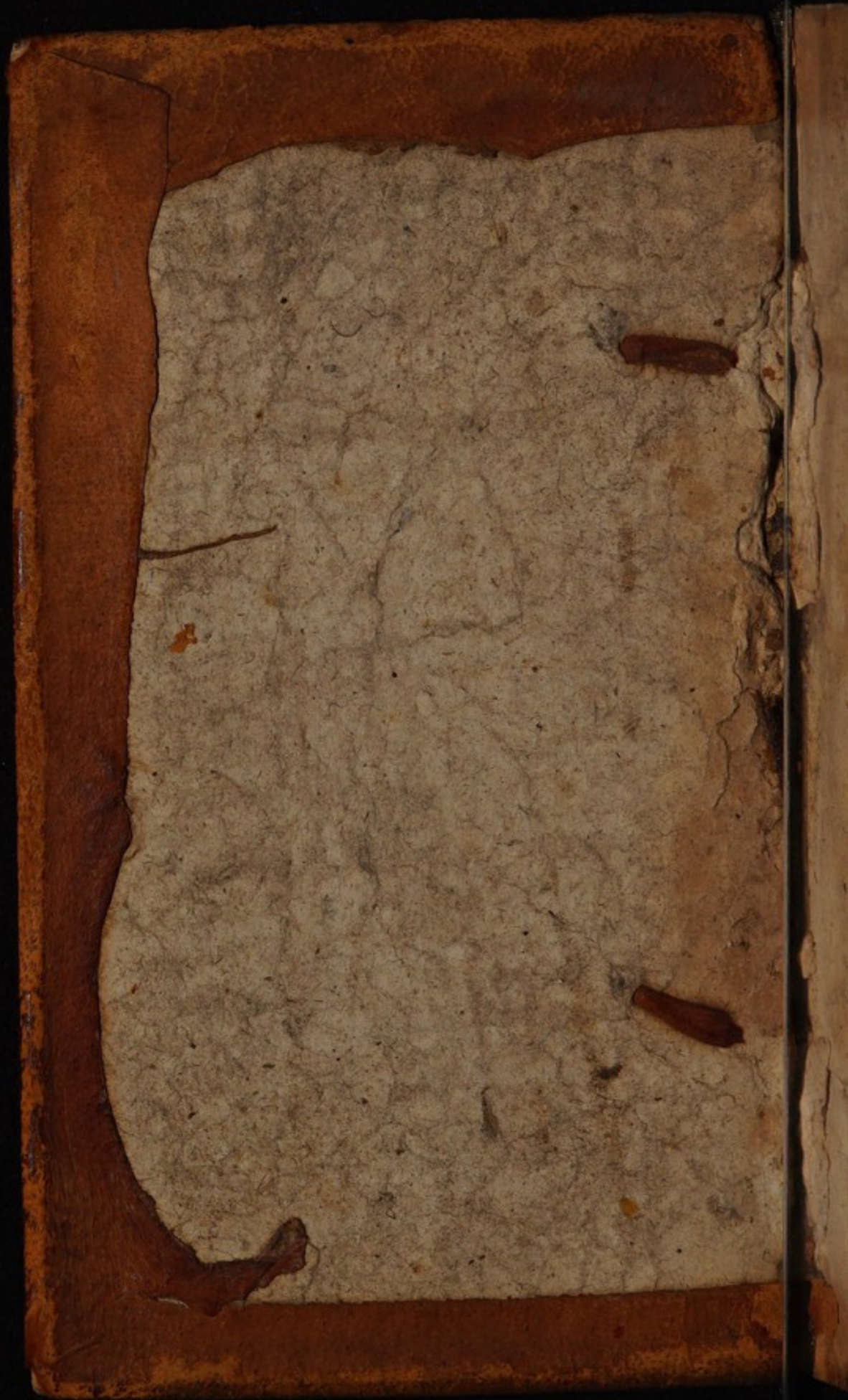

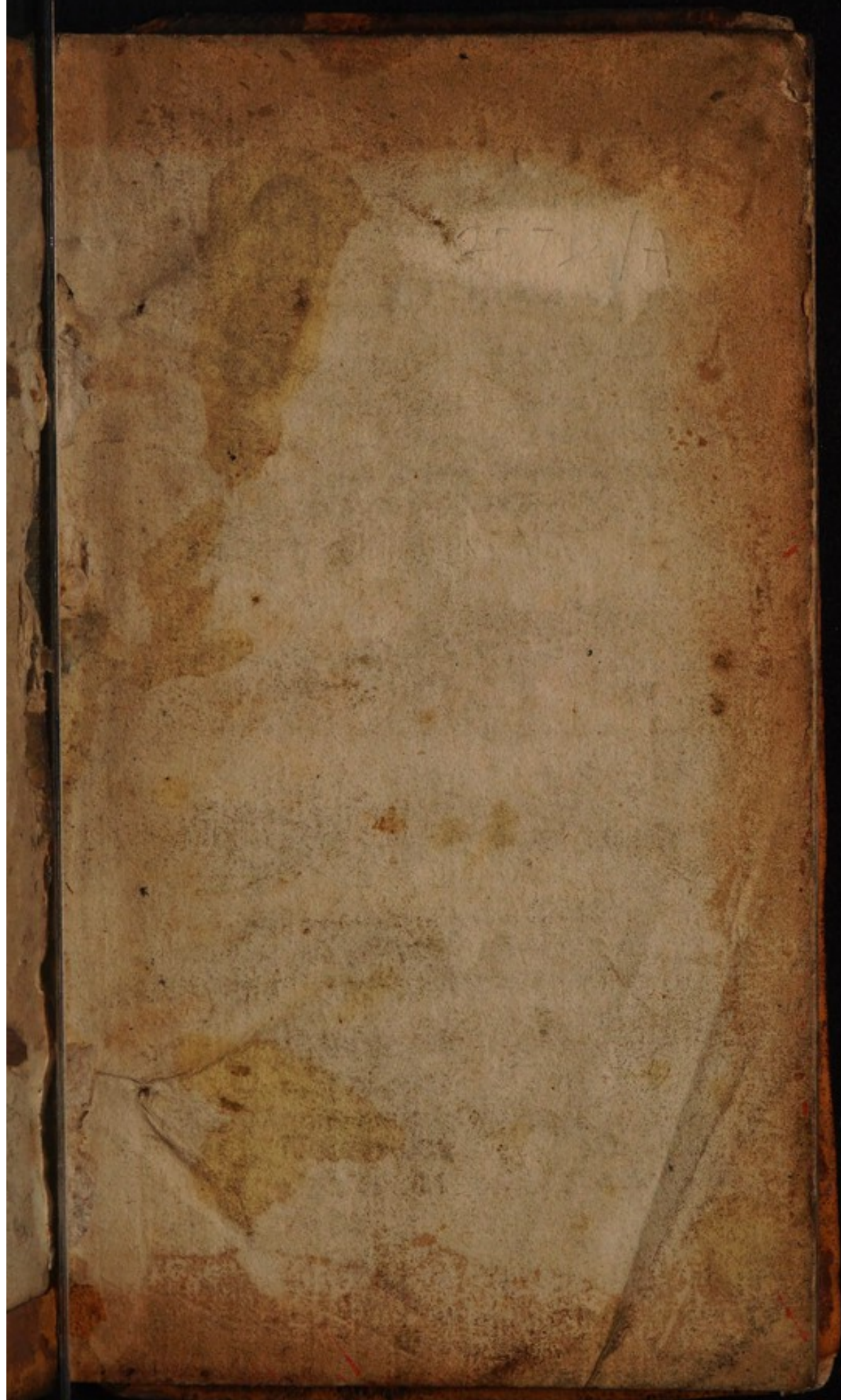

25, 722/A

L. LXIII. 14

Mart. 27. 1695.

In Concilio Regiæ Societatis *Londini* ad
Scientiam Naturalem promovendam institutæ.

Liber cui Titulus, *Tractatus de Salis Ca-
thartici Amari, in Aquis Ebeshamensibus, &
huiusmodi aliis contenti, Naturâ & Usu*; Au-
thore *Nehemia Grew* Medicinæ Doctore; Re-
giæ Societatis, & Regalis Collegii Medicorum
Londinensium Socio: Imprimatur à *S. Smith*
& *B. Walford* dictæ Societatis Typographis.

Robertus Southwel P.R.S.

Tractatum hunc, cui Titulus *De Salis Ca-
thartici Amari, in Aquis Ebeshamensibus, &
huiusmodi aliis contenti Naturâ & Usu*; Au-
thore *Nehemia Grew* M. D. Regalis Collegii
Medicorum *Londinensium*, & Regiæ Societati
Socio Dignum Judicamus, quâ Imprimatur,

Datum ex Ædi-
bus Collegii
nostri in Co-
mitiis Censo-
riis, Maij 3.
1695.

Johannes Lawson, Præses
Samuel Collins,
Richard Torles, } Censores.
Edw. Tyson,
Martin Lister,

TRACTATUS

DE

SALIS

CATHARTICI AMARI

IN

Aquis Ebeshamensibus,

ET

HUJUSMODI ALIIS

CONTENTI

NATURA & USU.

AUTHORE

NEHEMIA GREW M.D.

Utriusque Regiæ Societatis Socio.

LONDINI:

Impensis *S. Smith & B. Walford* ad Insignia
Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1695.

TRACTATUS

DE
SIALIS

CATRACTIO AMARI

IN

Apuleii Theriacalis

NOVUS

ALTHEA

WELLMAN GREEN M.D.

Quædam Regia Societas

LONDINI

Printed by J. Smith & Co. Stationers & Printers
No. 1, Abchurch Lane, London E.C. 4

Inclytæ Celeberrimæque Utrique
REGIÆ SOCIETATI

Tam **ILLI**

Ad Scientiam Naturalem,

Quàm **ALTERI,**

Speciatim ad Medicinam Pro-
movendam Institutæ

NEHEMIAS GREW

S. P.

TRactatum sequentem,
Viri Præstantissimi, bibar-
titum offero. Cujus Partem pri-
orem, de Aquarum *Amarefcenti-*
am, Salisq; earum Naturâ; jam-
dudum paratam habui tan-
quam Historialam, si Vobis
non displicuerit, Materiæ Me-
dicæ Pandectis miserendam.

A 3

Salem

Epistola Dedicatoria.

Salem prædictum, olim ante
Annos Quindecim, in Solenni
Philosophorum Conventu, ubi
N. D. Vicecomes *Brounckerus*
tum præsidebat, palam exhi-
bui.

Deinde, & è Vobis, Doctis-
simi Medici, nonnulli, etiam
propriâ Minervâ edocti, eun-
dem pararunt, usuîque Me-
dicinali adhibuerunt.

Pars altera, de Aquarum,
Salisque earum Usu, multorum
Annorum Probationem, Me-
amque Vestræ addendam, ex-
igebat. Quantus Is igitur U-
sus, in Morbis non paucis, eti-
am Gravioribus & Periculi
plenis, existimandus sit; &
Vos,

Epistola Dedicatoria.

Vos, Dignissimi Collegæ, atq;
Ego tandem, Testes sumus.
An verò majorem promiserim,
quàm par videtur, penes
Vos, hâc in Re Experientissimos,
Judicium esto. Certè
adeò Universalis est, ut dum
Sal Communis Ciborum, Hic
Medicinæ Condimentum, meritò
nuncupari debeat.

In Recensu Morborum, ad
quos delendos præcellit; co-
aptare visum est pauca Medi-
camenta Auxiliariâ. Hoc nimi-
um Consilio, ne Medicaastro-
rum more, Panaceam quandam
ostentare videar. Vix tamen a-
licubi Integram descripsi *Ἐπεὶ*
πείσιν. Quandoquidem hæc non
Tironum

Epistola Dedicatoria.

Tironum, sed jam Peritorum,
nempe procul à *Londino* Me-
dientium, in Usū tractaverim:
Quibus si indicavero Medica-
menti Virtutes, hætenus apud
Ipsos peregrini; haud Ingra-
tum Iis Me fecisse arbitrabor,
nec infeliter Reipublicæ con-
suluisset. Et proinde Id, ex
aliquâ parte, quod etiam Ipsi
optatis, præstitisset. Quippe,
Qui Vestram Experientiam
aliis non invidetis; & Vosmet
Scientiarum, Humanæque Sa-
lutis, non Monopolas, sed Cu-
stodes profiteamini.

ELEN-

ELENCHUS
CAPITULI.

PARS PRIOR.
De Salis Cathartici Amari
NATURA.

CAPUT I.

DE Modis, quibus Aquæ Catharticæ
Amaræ primò innotuere.

CAPUT II.

De Aquarum Catharticarum Amarescenti-
um Naturâ.

CAPUT III.

De Salis Aquarum Catharticarum Proprii,
hoc est, Amari Naturâ.

C A.

Elenchus Capitem.

CAPUT IV.

*De Salis Cathartici Amari, ab Alumine,
& Sale Muriatico seu Communi, Diffe-
rentiâ.*

CAPUT V.

*De Salis Cathartici Amari, à Salibus Ni-
trio, & Calcario Differentiâ.*

CAPUT VI.

*De Naturâ Salis Cathartici Amari, Obser-
vationes addendæ.*

PARS ALTERA.

De Salis Cathartici Amari

U S U.

CAPUT I.

D*E Salis Cathartici Amari Ufu, ge-
neralius.*

CA.

Elenchus Capitulorum.

CAPUT II.

De Modo Salis Cathartici Amari Usu præscribendi.

CAPUT III.

De Salis Cathartici Amari Usu, specialiter : & imprimis in Ventriculi Morbis, viz.

In Dejecto Appetitu.

In Compescendis Vomitionibus.

In Dolore Stomachi Colicæ Affectionis æmulo.

In Calidâ Affectione Melancholicâ.

In Cardialgiâ cum Calore.

CAPUT IV.

De Salis Cathartici Amari Usu, in Intestinorum, Partiumque adjacentium Morbis, viz.

In Colico Dolore.

Vermibus.

Dolore Nephrítico.

Urinæ Ardore.

Urinæ Suppressione.

Diabete.

Ictero.

CA-

Elenchus Capitem.

CAPUT V.

*De Salis Cathartici Amari Ufu, in Morbis
Cephalicis, viz.*

In Maniâ.

Cephalalgia.

Vertigine.

CAPUT VI.

*De Salis Cathartici Amari Ufu, in Mor-
bis quibusdam aliis, viz.*

In Passione Hystericâ.

Arthritide Vagâ.

*Pruriginosis Affectibus è
Scorbuto oriundis.*

Item, Post exiccatas Variolas.

Et, Itinerantibus.

CAPUT VII.

*De Aquarum Amarescentium, Salisque
earum Abusu.*

PARS

PARS PRIOR
DE
SALIS
CATHARTICI AMARI
NATURA.

CAPUT I.

De Modis , quibus Aquæ Cathartice Amaræ primò innoscere.

Aquæ Minerales propè Ebershamum in Surriensi Comitatu profluentes , primæ omnium
B Ca-

2 *De Salis Cathartici*

Catharticarum Amarescentium, circa Annum Millesimum Sexcentesium Vicesimūque, indicante quodam Rustico, innotuere.

Primo ferè Decennio, Usū solummodo vicinis Rusticis, in lavandis Ulceribus, externum præbuerunt.

Deinde, N. D. *Dudleius North Baro Anglicus, Francisco* non ita pridem Magni *Angliæ* Sigilli Custodi Pater; cū Melancholico Temperamento laboraret, & Aquas Spadanas antea in *Germaniâ* bibisset; inde monitus, harum etiam *Ebeshamensium* Virtutem experiri voluit. Scilicet, sperabat, ut opinor, Ferratas Aquas se etiam domi invenisse.

Quamvis autem, hæc in parte, Voto & Expectationi minimè responderent; Ipsum tamen sui Experimenti non pœnituit: postquam Aquas hæc Purgatorias (veluti
Me-

Medicamentum à Deo datum) multo cum levamine potâisset.

Hujus exemplo, & alii deinceps animati, Aquarum operationem tentârunt. Et cum primis, S. P. *Maria de Medices, Caroli I. Magnæ Britanniae Regis Uxori Mater: Nobiliss. D. Georgius Goring, Norwici Comes: aliique, Nominis haud Vulgaris, quamplurimi.*

Hi omnes, & alii quotquot Aquas biberunt, prædictos Fontes, non dum Voluptatis, sed Sanitatis gratiâ frequentârunt. Ideoque, vel à suis, vel aliis Medicis propinquo-ribus advocatis, bibendi Regulam acceperunt.

Exinde Medici hos Fontes, etiam suâ sponte adibant. Quorum Authoritate, in tantam Celebritatem evecti sunt; ut Duo Hominum Millia, ibidem uno Die, bibendum visendumve convenerunt.

4 *De Salis Cathartici*

Postea verò, nempe Anno abhinc quasi Trigesimo, è *Londinensibus* plurimi, quorum ad Fontes accessum, Res vel angusta domi, vel importuna, prohibebat; Aquam ad se mittendam curârunt.

Eâ freti occasione, nonnulli magnâ copiâ advectam, tam ægrè valentibus ipsis, quàm Pharmacopolis, venditârunt: quod etiam hodie factum est. Nimirum, Valetudinariis, adeundi Fontes mos obsolevit, non quòd ab hodiernis Medicis minus æstimentur; sed vel domi, vel etiam è Fontibus aliis, bibentium numerus, magis indies creverit.

Paucis enim post Annis, à Primâ Fontium *Ebeshamensium* divulgatâ notitiâ; ejusdem generis & alii, sive ab exquirentibus, sive fortuitò inventi, in mediocrem Famam atque Usus venerunt. Quorum Nomina, saltem præcipuorum,

puorum, hîc proximè subjunxi.

Fontes	In Comitatu
<i>Barnetenses,</i>	<i>Hertfordiæ.</i>
<i>Northavenses,</i>	<i>Hertfordiæ.</i>
<i>Actonenses,</i>	<i>Mediosaxonum.</i>
<i>Cobhamenses,</i>	<i>Surriensi.</i>
<i>Dulvicenses,</i>	<i>Surriensi.</i>
<i>Strethamenses,</i>	<i>Surriensi.</i>

Præter hos, & posthac alios, adhuc ignotos, excitata multorum Curiositas, forsan duplo plures inveniet. Præcipuè suffulta isthoc Indicio, Quòd Aquæ Dulces, ferè è Montium Jugis; Hæ, plerunque, ex imis Radicibus scaturiant.

CAPUT II.

De Aquarum Catharticarum Amarefcentium Naturâ.

Hujusmodi Aquæ, Saporem quidem mediocriter, sed tamen sensibilibiter Amarum, præ se ferunt: vix quenquam alium.

Sunt qui in suis Itinerariis, de Fontibus Amaris prope *Syriam* & *Egyptum*, mentionem fecerunt. Et *S. Jacobus*, in Catholicâ suâ Epistolâ, Fontes innuit, Dulces Amarosque, æquè bene notos fuisse Orientalibus. Qui omnes Amari, & huc forsan sunt referendi.

Hujusmodi Fontes, neque Amari-
tutine, neque Virtute, inter se
æquales sunt: sed alii aliis paulò
sunt fortiores. E fortiorum numero,
Dul.

Dulvices rectè æstimantur; è
lenioribus, *Ebeshamenses*.

Istæ Aquæ, in suis Fontibus,
sunt omnino inodoræ. Attamen in
Vasis coopertis, dies aliquot vel
septimanas, præcipuè æstivo tem-
pore, conservatæ, cum fœtore pu-
trent. Quod & Aquis ferè qui-
buscunque contingit; nonnunquam
etiam Fontanis, in Navibus appro-
pinqnantibus Æquatori.

Eadem Aqua, Syrupi Violacei
tantillo affuso, Colorem ejus cæru-
leum conservat; non aliter, quàm
ex quavis ferè Fontanâ, immuta-
tum.

Ex Aquâ autem Calcis adjectâ,
colore quodam Glaucæ & Semi-
perspicuo, veluti ex guttis aliquot
Lactis instillatis, hæc Aqua subal-
bescit. Partesque albicantes, post
horam circiter, coaguli quasi nebu-
losi formâ subsidunt. Nimirum,
ex Salis Calcarii Lixivialis, & Salis

8 *De Salis Cathartici*

Aquæ Catharticæ potentiâ Acidi, unione, geniti.

Eædem Aquæ universæ, dum ebulliunt fervéntve, Lac affusum coagulant. Minimè autem, si frigidè misceantur.

Aqua cujuscunque Fontis Cathartica Amara, in Vase Vitreo, Vitreato, vel aliò quovis convenienti evaporata; quendam Cremorem ejus superficiei innatantem, atque etiam Sedimentum præbebit: viz. utriusque simul sumpti Drachmas Sex, Octo, vel Decem circiter, ex singulis Aquæ Congiis.

Iste Cremor, totâ suâ substantiâ, colore cineritio, Lapideus est; & quodammodo Gypseus videtur. Calcarius, certè non omnino. Quippe, notissimum est, Lapidem Calcarium ustum, ex Aquâ communi affusâ, etiamsi frigidâ, incallescere, halitúmque multum emittere & opacum, & cuicunque Humani Corporis

poris Parti impositum, adurendi vim obtinere; ideóque à Chirur-
gis, Caustici Potentialis loco usur-
pari. At prædictus Cremor, in
Crucibilo pariter ustus, ex Aquâ
Affusâ, neque gignit halitum, ne-
que Calorem concipit; imò verò,
neque Linguam ipsam, tenerrimam
Partem, quidquam afficit.

Nonnunquam, ut ex Aquis *A-*
etonensibus, Laminis, quibus con-
stat, minutissimis resplendet. His-
dem equidem friabilibus, atq; pror-
sus insipidis, etiamsi ustis, ut supra
dictum est: Liquore tamen quo-
vis Acido, & maximè Spiritu Nitri
affuso, cum fervore quodam ebulli-
tionem excitantibus.

Sedimenti pars minor, substan-
tiâ similis est jam supra descripto
Cremori. Reliqua, purè Salina
est; sed è duabus Salis speciebus
composita: altero Muriarico, al-
tero harum Aquarum Proprio seu

10 *De Salis Cathartici*

Speciali; cujus hîc imprimis Naturam & Virtutes monstrare proposui.

In Aquâ *Ebeshamensi*, Sal Muraticus, est quasi Vicesima pars totius Salini compositi. In *Dulvicensi*, majorem proportionem obtinet: quemadmodum & in plerisque supra memoratis.

Tam sapore Acri, quàm Crystallo-
rum Figurâ, Sali communi non ab-
similis est. Unde fit, ut Aquæ, hoc
Sale parciùs imbutæ, pacaciùs al-
vum subducant.

Alter Sal, Aquarum Cathartica-
rum, ut diximus, specialis est
sive Proprius. Eodem modo fit,
quo Sal quivis Lixivialis: nimi-
rum, evaporando, filtrando, & cry-
stallizando; solâ Calcinatione o-
missâ. In hac Præparatione, pri-
mò

mò , pars Terrestris five Gypseâ
ab ipsâ Salinâ ; deinde, Sal Muria-
ticus, Liquórque fulvus & opacus,
â Sale Aquarum proprio, sunt secer-
nendi.

CAPUT

CAPUT III.

De Salis Aquarum Purgantium Proprii, hoc est, Amari, Naturâ.

HIC Sal, si modò perfectè paratus fuerit, è Cœlo recens delapsæ Nivis instar, pulcherrimo Candore præluget.

Delibatus dum in suâ formâ siccâ, eodem Amaro Sapore, atque Aqua ipsa, & multò evidentius, imprægnatur. Quâdam etiam Pungentiâ, valde quidem penetrabili, sed sine Acrimoniâ, acuitur.

Sin autem Drachmæ pondere, vel plus minus, in Aquæ communis librâ, hoc est, eâdem proportionem ac in suâ subterraneâ, solvatur: ista communis Aqua, ut eandem

andem Lac coagulandi proprietatem obtinet ; ita & eodem prorsus, Sapore, penè simpliciter Amaro, eademque Catharticâ virtute, ac Aqua hujus Salis propria seu Mineralis, nobilitatur. Ideoque, ab isto Sale, quem Mirabilem vocant, nempe ex Oleo Vitrioli & Sale communi factitio ; & ab omnibus aliis Salibus, *SALIS CATHARTICI AMARI* Titulo, non ineptè distinguitur.

Hic Sal Catharticus Amarus, pro variatâ suæ Aquæ coctæ assumptione, & frigoris cui postea exponitur aucto gradu, atque aliis Circumstantiis ; sub formâ Crystallo-
rum, nunc majorum concre-
cit, nunc minorum. Figurâ tamen, cuicunque dimensionis conjunctâ, ferè similium. Pleræque enim Cry-
stalli, si rare concrecant, Prismata sunt minuscule, Planis quatuor Paral-
lelogrammis Rectangularia : binis
oppositis

14 *De Salis Cathartici*

oppositis minoribus paulò compres-
sa. Interdum duobus aliis Planis Pa-
rallelis Sexangularia : adeò autem
pusillis, ut Oculorum aciem ferè
effugiant. Longitudine, plus mi-
nus semiunciali, Crassitiem quin-
quies, sexies, vel etiam septies
excedente. Basi, Salis ejusdem ge-
neris Moleculâ, Suffultâ. Summi-
tate, Planis Inclinatorum plurimum
variata; interdum Trinis, ple-
runque Quaternis, cum prædictis
Parallelogrammis obtusos Angulos
facientibus, vel mucronatâ, vel ut
sæpius, Scalpelli more, acuatâ.
Quorum in summitate Planorum
unum, tribus reliquis simul sum-
ptis ferè majus & Pentangulare,
vel Sexangulare: oppositum, qua-
drangulare, vel pentangulare; duo
reliqua triangularia, atque minuti-
ora; interdum, sine Vitro Lenti-
culari vix perspicienda.

Hæ

Hæ Cryſtalli, ſuâ Elongatâ Figurâ, Sali Nitro; Rectangulari, Muriatico; propriùs quàm cuiquam alii, accedunt.

Sal idem Catharticus Amarus, Aquâ communi ſolutus, & in Vaſe Vitreo diebus aliquot manere permiſſus; ſuper Vaſis ambitu, quâdam quaſi ramificatione, Arbustulorum formâ circumcirca concreſcit. Quali Figuræ generandæ, huius Salis jam ſupra deſcriptæ Cryſtalli, ut & Salis Nitri (quarum nempe Summitates nunc Angulis Rectis, nunc Acutis, terminantur) aptæ natæ ſunt: unius ſcilicet Cryſtalli Plano Inclinato, ad alterius Parallelum appoſito. Id quod etiam in Generatione Foliorum, ex fuorum Salium Figurâ effectum monſtravimus. Ubi id obiter notandum, Me in illa

† Exercitatione, Salis Nitri, & reliquo-

† Plant. Anat.
Lib. 4. p. 1.
cap. ult.

rum

16 *De Salis Cathartici*

rum Figuras, non usquequaque ut à Nobis conspectæ, sed quales forsitan existunt in ipsis Plantis, exhibuisse.

Salis Cathartici Amari quinque Drachmis Phialæ inditis, affunde Aquæ communis semiunciam; & agitentur fortiter. Hæc solâ agitatione, & leni manûs tractantis hyberno calore, Salem brevî omnem, exceptis aliquot granis, Aqua imbibit. Utpote, Salibus plerisque aliis, longè magis solubilem.

Quin & propriâ seu speciali suâ Gravitate, hoc est, suæ Moli comparatâ, ab omnibus aliis Salibus diversa est. Alumine gravior; Sale communi multò levior; Atque etiam Nitro, ut inferius Capite quinto videbitur.

Hujus Salis, & Salis Tartari, vel cujuscunq; Lixivialis aut Urinosi Liquamina confusa, coagulum album generant;

generant; sive Salem quendam Neutrale[m], neque hujus neque alterius saporem, sed quodammodo Astre-
torium, obtinentem.

Oleum Vitrioli fortissimum & recenter paratum, huic Sali Cathartico affusum, mediocrem ebullitionem excitat. Unde & Principii Alkalini, ejusdemque potentiâ suo modo Lixivialis, particeps est.

Quemcunque autem alium Liquorem, quantum sciverim, sive Alkalinum, sive Acidum, Sali prædicto instillaveris; exinde nullatenus movetur, vel incalescit.

Idem Sal in Ignem satis luculentum cum Crucibulo immissus, aliquo modo, scilicet Aluminis instar, liquefit; & in albæ, porosæque seu bullatæ Calcis speciem extumescit.

Attamen

18 *De Salis Cathartici*

Attamen ista Calx, ex omni ferè parte, excepta forsan totius quadragesimâ, in Aquæ communis sufficienti quantitate est resolubilis. Lapis autem Calcarius, haudquam similiter.

Eadem Calx, calore satis vehementi per horam in Crucibulo ignita; Alabastritis ferè duritiem acquirit. Neque deinceps Aeri exposita, quidquam mollescit. Multò minùs, Calcarii Lapidis usti modo, in Pulverem resolvitur.

Ex hac Ignitione, etiamsi aliquantum sui ponderis, Amaritudinis tamen nihil amittit; sed & acetam retinet.

Hæc Salis Cathartici Amari Calx, ex Spiritu Salis, aut alio quovis affuso Acido, Ebullitionem concipit; pro affusi Spiritûs potentiâ, magis minùsve conspicuam. Unde & existimandus est, quodammodo Lixivialis.

Ex

Ex hujus Salis Librà, Vesicæ Vitreæ Retortæ, Lutoque obductæ, inditâ, atque Igne Reverberatorio distillatâ; cujusdam Spiritûs Acidi, Odore Saporéque, ex aliquâ parte, Spiritûs Salis communis æmuli, paulò supra semilibram in Receptaculo invenies.

Oleum Vitrioli, Spiritui Salis communis affusum; Vaporem quendam opacum & fumosum generat. Quod etiam contingit ex eodem Oleo, si sit fortissimum, hujus Salis Cathartici Spiritui instillato.

Notissimum est, Aquas Ferratas Acidulas quascunque, ex Gallarum Infuso purpurascere. Quod etiam Vini albi Aceto contingit; sed obscuriùs. Idem tamen Infusum, ex Spiritu Salis Cathartici, quamvis acido, haud immutatur: Quin neque Spiritu Sulphuris, aut Oleo Vitrioli. Unde horum, aliorumque

20 *De Salis Cathartici*

que Acidorum Natura dissimilis, ut & multis aliis modis, indicatur.

Aquam fluvialem Poculis Octo Vitreis infusam, ex guttis aliquot Syrupi Violacei instillatis, cæruleo colore imbui. Quorum Poculorum unum, absque aliâ re quâvis superinjectâ, manere permisi. Alii, Salis Nitri aliquantum addidi. Tertio, tantundem Salis Cathartici Amari. Quarto, Calcis vivæ Infusum, Aquâ communi paratum, vulgò, Calcis Aquam, immiscui. Quinto, Salis Cathartici Calcis Liquamen. Sexto, Infusum Tartari albi. Septimo, Salis Cathartici Spiritum Stillatitium. Ultimo, tam Salis Cathartici, quàm Aquæ Calcis, parum.

In Tribus prioribus, Cæruleus Color, sui similis perduravit; subsequente ejusdem Coloris solâ remissione.

In

In Quarto & Quinto, Color Cæruleus in Viridem confestim immutatus fuit: Sed in priore, quodammodo turbidum & pallidiorum; in altero, Smaragdini instar, pleniorum & valde perspicuum.

In Sexto & Septimo, transiit in Purpureum: in priore, quidem obscurum; in altero, verè Amethystinum.

Color autem Viridis, qui in Quarto & Quinto, post transactum quasi Trihorium, evanuit; in Ultimo, & multò Intensior est, & durabilior.

E prædicto multiplici Experimento, observare est, quòd Nitrum, etiamsi deflagratione, Salem Fixum, eundemque Lixivalem præbeat, & distillatione, Spiritum Acidum: quandoquidem tamen, neque Lixiviali neque Acido Sapore præditus sit; ideò Colorem neque Viridem,

22 . *De Salis Cathartici*

dem, neque Purpureum Syrupo superinducit. Et ex pari ratione, idem de Sale Cathartico Amaro sentiendum est: eumque ex Principiis, solummodo potentiâ Acidis, atque etiam Alkalinis seu potentiâ aliquo modo Lixivialibus, constare.

Quodd autem ex utroque istiusmodi Principio re verâ constet; ex ejus Spiritu, Acidum Saporem obtinente; & ex ejus Calce, Viridem Colorem (Aquæ Calcis aliorumque Liqueorum Lixivialium more) Syrupo tribuente, monstratur.

Et in Ultimo Poculo, Color idcò Intensior est, & Durabilior; quodd ex duplicis Salis Lixivialis, tam Cathartici quàm Calcarii (ut Atramentum ex duorum Astringentium) combinatione, proveniret.

Patétque horum Salium existentia, & in transmutandis Coloribus efficacia, non penitus & ex omni parte ab Igne pendere; quòd Tartari albi Infusum, pariter ut Cathartici Salis Spiritus, eodem Purpureo Colore Syrupum imbuat.

Postremo loco, id notandum, Me Salis Cathartici Principium Alkalinum, potentiâ, & aliquo modo, Lixiviale vocâsse. Neque enim, ut in hoc Capite antea monuimus, in ipsâ hujus Salis Calce, sapor Lixivialis sentitur. Id tamen non obstat, quin ex aliis superius allatis Experimentis, Sal Catharticus, adhuc Igne intactus, ex aliquâ parte Alkalinus; calcinatus verò, suo modo Lixivialis, probeatur: Etiam si, Lixivialis, Nomine non prorsus adæquato, dicatur; nec forsan quoquam alio, usu comprobato. In nullâ enim re aliâ, magis

24 *De Salis Cathartici*

magis curta habetur Vocabulorum
Supellex, quàm in Philosophiâ : eâ
scilicet, quæ velut Pedissequa Na-
turæ, mirandæ ejus ubique varie-
tati, scrupulosissimè advertit.

CAPUT

CAPUT IV.

*De Salis Cathartici Amari, ab
Alumine, & Sale Muriatico
Differentiâ.*

EX allegatis Experimentis, & jam proximè allegandis, probè intellectis & comparatis, patebit; Salem Catharticum Amarum, etiamsi nonnullas aliorum Salium qualitates communes habeat: ab omnibus tamen aliis Salibus, re verâ five specie differre.

Quamplurimi, ex Minerâ quadam Aluminosâ, generatum autumant: sed hoc insulsè. Unde enim id probari potest? Quod Lac coagulet? Minimè. Nam & eodem Argumento, scilicet maximè irridendo, Acetum, Vinum, Cerevisia,
C &

26 *De Salis Cathartici*

& quæcunque Lac coagulant, essent Aluminosa.

Neque inde, quòd, Aluminis instar, bullatim eleuetur, dum liquefit. Nam in Borace etiam liquefacta, simillima elevatio contingit. Borax tamen Lac non coagulat: ideòque non est Aluminosa. Neque est proinde Sal Catharticus Amarus.

Porro, ex Aluminis 3j. per semihoram in Crucibulo ustâ, Calx semiunciali pondere manet residua. Huic Calci, Aqua Communis quantitate sufficienti affusa, donec partes Aqua resolubiles absorberet; Terrenæ substantiæ simplicis & insipidæ, plus quàm Duo & Quinquaginta Grana in Vase subsidunt: quæ Salis Cathartici Calcis pariter solutæ Sedimentum, sex vicibus superant.

Neque

Neque Aluminis Spiritus Igne
forti distillatus, Spiritui Salis Ca-
thartici Amari quoquam modo as-
similatur. Cum & acriori Sapore
præditus sit, & multò minùs gra-
to. Odore autem, quod præcipuè
observandum est, planè foetido:
nimirum, Sulphuris Spiritui vero,
Germanicè *Wass* dicto, seu Sulphuri
liquefacto & flammanti, similli-
mo.

Adde, & ipsius Aluminis Sapor,
à Salis Cathartici Sapore, adeò
distat, ut nihil supra. Iste enim,
cum nullatenus sit Amarus, sed
planè Acerbus; hic, nullius Acer-
bitatis particeps, prorsus est Ama-
rus.

Quin & suis sibi propriis Figuris
omnino distinguuntur. Nam Alu-
minis, factitii scilicet, CrySTALLUS,
secundum suam Altitudinem medi-
ocriter compressa, octo Planis com-
prehenditur. Duobus, Imo &

28 *De Salis Cathartici*

Summo, Sexangularibus & Parallelis. Quorum singulorum Planorum Latera majora & minora, ita alternatim sunt composita, ut Tria majora, Tribus minoribus opponantur. Sex circumpositis Quadrangularibus, Lateribus Angulisque inæqualibus, majoribus versus Cryſtalli centrum, minoribusque, vicissim inclinatis. Quàm longè autem supra descriptæ Salis Cathartici Cryſtallorum Figuræ hæc sit absimilis, ex factâ comparatione videre est.

Neque magis Sali Muriatico seu communi, Sal idem Catharticus adnumerandus est. Utpote, si purè paratus, ab hoc, æquè ac ab Alumine, Sapore remotissimus.

Atque etiam Figurâ: quòd Muriatici Salis Cryſtalli, non elongatæ sint, sed in formam Cubicâ paulò submissiorem, depressæ.

Porro,

Porro, Sal Catharticus, forti Ig-
ni in Crucibulo admotus, Vapo-
rem invisibilem, & vix ultra dimi-
diatam sui Partem, emittit. Sal
autem communis similiter ignitus,
ut longè majori fluiditate lique-
scit; ita & Vaporibus, fumi instar, opa-
cis, ascendit: parte totius, vix deci-
mâ & octavâ in Crucibulo rema-
nente.

Neque verò (quod forsan mirum
est) Spiritus Salis communis, pari-
ter ut Spiritus Salis Cathartici A-
mari, Lac coagulat. Id equidem
non est negandum, Spiritum Salis
Communis, Lac merum dum ebul-
lit, coagulare, etiam mediocri pro-
portione affusum. Ne itaque fal-
laciis innitar, sequentem experiundi
Methodum elegi.

Aquæ fluvialis Libræ, Salis Ca-
thartici Amari Drachmâ impreg-
natæ, & bullienti, tria quatuorve
Lactis Cochlearia adjeci; & per-

30 *De Salis Cathartici*

missi Aquam iterum bullire: unde statim, Lac in Aquæ summitate coagulatum natabat.

Et omnino similiter, ex Spiritu Salis Cathartici Amari, eâdem proportionem admisto.

Postremò, Spiritus Salis Cathartici loco, Spiritum Salis communis, eumque prædicto Spiritu fortior, deindèque Lac, eâdem quâ supra proportionem immiscui; & Aquam iterum bullire permisi. Quo tacto, Lac nihilominus in suo naturali statu, sine ullâ coagulatione, fluidum manebat.

CAPUT

CAPUT V.

*De Salis Cathartici Amari, à
Salibus Nitro, & Calcario,
Differentiâ.*

NEque magis idem Sal Cathar-
ticus, è Salis Nitri genere
existimandus est : à quo, solo Sa-
pore suo Amaro, satis distingui-
tur.

Nec minùs Figurâ : quòd Nitri
CrySTALLI, non Quaternis Planis Pa-
rallelogrammis, sed semper Senis ;
non Rectis Angulis, sed Obtusis, sint
contentæ. Et quòd harum sum-
mitates, Planis Inclinatorum, vix un-
quam Quaternis, plerunque Binis,
non infrequenter Senis, iisque magis
quàm in Sale Cathartico, inter se
æqualibus, terminentur.

32 *De Salis Cathartici*

Deinde, & quòd Igni injectus, nullo modo sit flammabilis : multò minùs , Nitri instar , in Flammis rutilantes & sonoras, longè majori ex parte abit.

Dixi, majori ex parte; neque enim diffiteor, sed Capite tertio innuimus, portiunculam, seu quasi viceffimam partem, post deflagrationem, fixam manere. Quæ tamen haud Nitrosa est, sed Sapore, aliisque Qualitatibus, prorsus Lixivialis; è Cinere Ligneo, à Nitropæis admista.

Sed & præterea; Sal Catharticus, supra Candelæ flammam in Cochleari collocatus, intra horæ semimomentum diffluit, & eodem modo, ac si Igni injectus, bullis intumescit. Nitrum autem hujusmodi Calore, vix se patitur liquefieri : spatium Saltem octuplo majus exigit, flammamque splendidissimam.

E

E contrà, licet difficiliùs, multò tamen majori fluiditate liquefcit. Igni enim forti in Crucibulo immerfum, non Aluminis, vel Salis Cathartici modo, ebullit: fed Refinæ, vel Metallì inftar, fluit.

Quin & Exhalationes Opacæ, è Nitro in Crucibulo liquefacto afcendunt. Quales è Cathartico Sale, etiamfi venementiffimè ignito, nullas vidimus.

Adde, & Lac coagulandi proprietate, ab invicem diftant. Nam Salis Cathartici femidrachma, Lactis bullientis femilibræ injecta, Coagulum generat fatis conspicuum, diffuente Sero tenuiffimo. Nitro autem fimili modo, atque etiam longè majori proportionè admifto, Lac nullo modo concrefcit.

Nitri etiam folubilitas, illâ, quam in Sale Cathartico fuperiùs probavimus, triplo minor eft. Aquæ enim communis Semiuncia, agita-

34 *De Salis Cathartici*

tione, & manûs hyberno calore adjuncta, Salis Nitri, non supra sesquidrachmam imbibit.

Deinde, & Gravitate discrepant; quod sequenti modo expertus sum. Phialæ Cylindricæ infudi Oleum Terebinthinæ, donec ad trium Digitorum altitudinem ascenderet. Injēctis deinde Salis Cathartici Amari Unciis duabus, Oleum ad quartum Digitum surrexit. At ex æquali quantitate Nitri depurati superinjectâ, Oleum haud supra Tres præterea Digiti Quadrantes fuit elevatum. Ergo, Sal Catharticus Amarus, Sale Nitro, quartâ parte minùs gravitat.

Aqua tamen Sale Cathartico imprægnata, spatium, ratione ad molem Salis habitâ, minus occupat, quàm Sale Nitro imbuta. Hoc est, Aqua, loco Olei, cum Salibus Phialæ, ut supra, injecta; post factam solutionem prioris, magis quàm posterioris, subsidet. Denique,

Denique, eadem proportionē,
Vitriolum Dantiscanum, Sal Ar-
moniacus, & Nitri loco, Sal Ca-
tharticus Amarus misceantur, eo-
dēque modo distillantur, ut fieri
solet in Aquā Regiā conficiendā.
Jam verò, si Sal Catharticus esset
ē Nitri genere; Aqua hæc stillati-
tia, pariter ut Aqua Regia, Aurum
solveret. Hujusmodi tamen Aurum
solvendi vim, in hac Aquā nullam
vidimus.

Multò minus est Nitrum Anti-
quorum. Neque enim Egyptium
illud ab Hippocrate sæpe memora-
tum: neque ei non absimile, pur-
pureum & acre, tam à Dioscoride,
quàm *Plinio* descriptum: neque
demum istud, ab Aetio, Glebæ
instar, ustum Vinóque extinctum.

NEQUE denique, Salis Calcarii
Titulo est designandus. Lac e-
nim Sale Cathartico, vel Aquā ip-
sā Catharticā, multò astrictius, ube-
riusque

36 *De Salis Cathartici*

riusque, quàm Aquâ Calcis, coagulat. Et quid si ab alterutrâ æqualiter? Quot Liquores, antea nominati, Lac coagulant, qui non magis Calcarii, quàm Aluminosi sunt?

Spiritus Nitri, Cremori Aquæ Calcis innatanti, vel etiam Lapidi Calcario nondum usto, instillatus; conspicuam ebullitionem generat. Eodem tamen Spiritu, Sal Catharticus nullo modo afficitur.

Nusquam major Saporis differentia, quàm quæ inter Salis Cathartici, & Aquæ Calcis Saporem, reperitur: quippe huic, Lixivialis atque Dulcis; at illi, quodammodo Frigidus & Amarus.

Lapis Calcarius ustus, & nondum extinctus, Aquâ paucâ affusâ, in pulverem statim ac sponte resolvitur. E contrariò, Salis Cathartici pulverizata Calx, massa fit citissimè duriuscula, & in aliquot

quot momenta quasi lapidescit.

Aqua propè *Londinum* fontana illa, quæ insignitur Imagine Agni Sacri, *Lambs-Conduit Water* vulgò dicta; ex Aquâ Calcis affusâ, Coagulo quodam cæsius seu glauco, pariter ut Aqua Cathartica, brevi subalbescit. Ex Aquâ autem Salis Cathartici Calce imprægnatâ, nullâ opacitate, colorêve inficitur; sed manet, æquè ac dum impermixta fuit, limpidissima.

Aqua communis, Sale Cathartico Amaro imprægnata, & deinde evaporatione absumpta; eundem Salem, sine ejus dispendio, vel Labe, exhibet integerrimum. Aquæ Calcis, è contra, pariter absumptæ Sal, ex omni parte in substantiam insulsam ac lapideam immutatur. Cujus rei ratio est, quòd Aquæ Calcis partes Salinæ, Sali alicui Aereo adeò congruant intimèque aduniantur, ut aliud genere tertium

38 *De Salis Cathartici*

tium constituent. Quemadmodum ex Oleis optimis Vitrioli & Anisi confusis, Resina propriè sic dicta, eâque si lota fuerit, insipida generatur.

Id quod etiam Experimento sequenti probatur. Aqua Calcis, tam in Phialâ subere clausâ, quàm in Vase aperto, per septimanam vel diutius conservetur. In Phialâ, suam summitatem, nudam retinet: at in aperto Vase, scilicet ubi Aer liberè Aquæ accedit, insipido ac verè lapideo Cremore obducitur.

Aqua autem in quâ Sal Catharticus solutus est, & pluribus diebus Aeri in aperto Vase submissus, Cremoris lapidei ne particulam ostendit. Et Cremor, qui ex coctis Catharticis Aquis generatur, ipse etiam minimè Calcarius est; ut antea probavimus.

Adde,

Adde, & egregiam in his Salibus solubilitatis differentiam. Salis enim Cathartici Amari Semiuncia, in Aquæ communis Sextanti, sine Calore, vel multâ agitatione, facile citòque solvitur. At in Calce vivâ, Salis semiuncia, Aquæ communis Congios duos cum semisse, hoc est Centum & Sexaginta sextantes (320 Uncias) imbibenda exigit. Tantundem enim Aquæ communis, ad Calcis vivæ singularem Unciam edulcorandam requiritur. Quo facto, Calcis insipidæ & levissimæ semiuncia, vel circiter, vasis in fundo remanet.

Cæterum, Sal Catharticus Amarus, si nullo alio modo, à reliquis supra memoratis Salibus, suâ tamen Virtute Medicinali, eminentissimè distingueretur: ut in alterâ hujus Tractatûs Parte, de ejus usu, luculenter patebit.

Interim,

40 *De Salis Cathartici*

Interim, concedatur, tam Salis Nitri, quàm Communis, atque etiam Gypsi Lapidis portiunculam, non modo Aquis Catharticis, sed forsan interdum & ipsi Sali Cathartico irrepsisse. Quid ergò? Et probabile est, Corpus nullum absolutè simplex in Rerum Naturâ inveniri. Plumbo vel Cupro, Argentum, Argento Aurum, in eâdem Fodinâ, Venâ, etiam Massâ Metallicâ, immisceri, nemo non novit. Neque tamen Argentum & Cuprum, vel Argentum & Aurum, constituunt Tertium Metallum: sed duo vel plura Metalla coexistunt separabilia.

Neque porrò, satis est ad definiendam Corporum Identitatem, quòd in aliquibus Qualitatibus conveniant. Nam & sic conveniunt Plumbum & Aurum: ambo sunt Corpora dura, opaca, ductilia, fusilia, graviora, &c. & proinde ambo,

bo sunt Metalla. At nil Aurum est,
quod omnes Auri Qualitates non
obtinet. Aurum tamen non plu-
ribus, non eminentioribus modis,
à Plumbo, quàm Sal Catharticus
Amarus, ab omnibus prædictis Sa-
libus discriminatur. Ideoque est sui
generis Sal Nobilissimus.

CAPUT VI.

De Naturâ Salis Cathartici
Amari, Observationes ad-
denda.

Qualitatum hujus Salis modò
descriptarum specificantium
præcipua, est Sapor ejus leniter &
penè simpliciter Amarus. Reli-
quorum Salium, quos novi, proxi-
mè omnium, Argenti CrySTALLI,
Saporis similitudine huic accedunt.
Nam hæ quidem Amaræ sunt; sed
& intensè: nec sine summâ Auste-
ritate conjunctâ.

† In posteriori
Exercitatione
de Mixtione.

A me alibi † obser-
vatum est, Lapidem Ca-
laminarem, nonnullas ha-
bere Qualitates cum Argento com-
munes. Instillavi itaque huic, La-
pidi pulverizato, Spiritûs Nitri
guttas

guttas aliquot. Et post inde factam effervescentiam, Aquâ communi affusâ Misturam dilui. Ista Aqua, non solum, instar Crystallo-
rum Argenti, acerbissima est, sed & valdè Amara. Unicum, quod sciam, Minerale, exceptis Argenti Sale, & Cathartico, Sapore Amaro præditum.

Utrum autem Sal Catharticus, ex aliqua Minera Argentea, perfectâ, vel imperfectâ; vel Lapidi Calaminari cognatâ; an potius ex aliâ generetur; cum ejus Matrem Mineram, nondum adipisci potuerim, dubium relinquo.

Id interim è prædictis Experimentis patet; Salem Catharticum Amarum, è quibusdam Partibus potentiâ Acidis, atque Alkalinis, iisdemque suo modo potentiâ Lixivialibus, esse compositum.

44 *De Salis Cathartici*

In Salibus autem, è variis Principiis compositis, Proportio, Natura, atque Unio Principiorum, sunt considerandæ. Videntur particulæ quædam Acidæ, Salibus etiam Lixivis admisceri; sed minori proportionem. E contra, in Tartaro, hoc est Vini Sale, partium potentiâ Salsarum, minor est proportio; Acidarum, longè major. Et ferè similiter in Sale Cathartico Amaro. Cum hac differentiâ, quòd in priore, partibus Alkalinis, admisceantur Actui Acidæ: in altero, tantum in Potentiâ.

Porro, omnes è Lixivio facti Sales, sunt Acriores. At Testacei, vulgò dicti, non sine ratione Leniores judicantur. Quemadmodum, & præ cæteris, nonnulli Liquores Acidi, ut Succus Lujulæ, Cremoris Tartari Liquamen & hujusmodi. His verò omnibus,
Sal

Sal Catharticus suâ Lenitate præcellit. Spiritum quidem Acidum distillatione exhibet. Sapor autem Acidus, non nisi in Principiis ab Igne vehementissimo solutis & inquinatis sentitur. Quippe Sal ipse, nullam Acrimoniam, nullam Aciditatem sapit.

Neque tamen Sapore fatuo, sed acuto præditus est, & summè subtili: proindèque efficacius est Remedium. Hujus autem admiranda subtilitas, ex eo probatur, quòd quæcunque Vasa fictilia, si non optimè vitreata, penetrando, super eorum ambitu extimo, in formâ quasi Villosâ, Amianthi Lapidis instar, concreascit.

Hujus item Salis Principia, Mistrurâ longè minus solubili, quàm in Tartaro, multisque aliis Medicamentis fruuntur. Quorum nempe

45 *De Salis Cathartici*

pe Unio adeo stricta est ac intima, ut horum alterum, potentiâ Acidum, non valde ultra sui dimidiam partem, etiam vi Ignis Reverberatorii, ab altero recedere videatur. Unde factum est, ut cum alia Purgantia quæcunque mitiora, Medicum non rarò eludant: hic Sal, nunquam suâ vi Catharticâ destituitur. Ea enim Medicamenta in Humani Corporis Humores certius agunt, quæ minus Humorum vi sunt alterabilia. In quorum numero, prædictus Sal, aliâque Mineralia sunt reponenda.

Postremò, Sal idem, quamvis è diversis Principiis compositus, purissimus tamen, si modò diligenter paratus, censendus est. Ut ne quidem millesimam partem cujuscunque rei extraneæ in se recipiat. Nam si stillatitiam Aquam
hujus

hujus Salis Unciâ imprægnatam
evapores; ne granum Salis hete-
rogenei, aut Sedimenti Lapidei,
aut Cremoris particulam; sed
denuo, Salis Cathartici purissimi,
eandem Unciam præbebit.

P A R S

PARS ALTERA

DE

SALIS

CATHARTICI AMARI

U S U.

CAPUT I.

De Salis Cathartici Amaræ

Usu generalius considerato.

A Quarum Purgantium, nempe
Ebeshamensium, & ex eodem
 Genere aliarum Usus, tam præ-
 cellens

50 *De Salis Cathartici*

cellens est, tam multiplex, Medicisque nostris *Londinensibus* in Praxi versatioribus, tam scitè perspectus; ut de eo dubia, vix quidem audienda sunt. In Morbis enim haud paucis gravioribus, efficacissimum Remedium comprobantur, nullâ insalubri Qualitate præditum, & cui appositè præscripto, nihil unquam mali inopinatò supervenit.

Id unicum, nec sine quâdam Argumenti specie, forsan objicitur: quòd prædictæ Aquæ, inter coquendum, Lapideum Cremorem præbeant. Unde dubitare licet, an Lapidi etiam in Humano Corpore generando, materiem suppeditent.

Ista autem Objectio, duplici Experientiâ refellitur; tam Illâ præcedenti, quàm Praxi Medicâ. Patet enim ex antea dictis, hujusmodi Lapideum Cremorem, neque Aquis

Ca-

Catharticis, neque verò Aquæ Cal-
cis, nisi Aeri in Vase patulo com-
missæ, innataturum. Ideoque, nec
quid Lapideum, è sumptis Aquis
Catharticis, in Humano Corpore
generari.

At Humani Corporis Humori-
bus, immiscetur Aer. Esto: &
omni Aquæ pariter immisceri,
Pneumaticis Experimentis proba-
tur. Sed qui nullo modo esset
Lapidificus, nisi Aere coadjutus
liberè influente. Adde, & Aerem
Humanum Corpus, non sine Colatu-
râ subingredi.

Quod autem ad Praxin attinet,
non Mihi Soli, sed & aliis Medicis,
Noti sunt, qui postquam Aquas has
Catharticas Viginti, aut etiam Tri-
ginta Annos, assatim & per mul-
tos dies continuos potârunt; nihil-
ominus Arthritide, & Vesicæ Re-
nûmque Calculo, semper immunes
fuere, & perfectissimâ sanitate eti-

52. *De Salis Cathartici*

amnum fruuntur. Et jam antea memoratus N. D. *North*, qui *Aquas* tam *Ebeshamenses*, quàm *Barnetenses* potârat; prædictorum Morborum, quinque & octaginta Annos vixit immunis.

Quin & ipsa Aqua Calcis, quæ Lapideum Cremorem, Aeris admissione citissimè producit; à Medicis sæpe, tutissimèque propinatur.

Et nostri *Londonenses*, repurgando Saccharo, Calcis Aquam nunquam non adhibent. Cujus ope, pars altera Mellaginea, melius discernitur ab altera Concrescibili; quæ summam inde albedinem & præstantiam acquirit.

Verùm, si Aqua ipsa Cathartica, quanto magis ex eadem paratus Sal, præstantissimi Remedii loco habendus est? Quod enim obijcitur, contra Aquæ usum, si Argumenti gratiâ concedamus; idem tamen

tamen contra usum Salis, ab omni Lapidificâ Substantiâ depurati, nihil faceret.

Porro, ex sumptâ Aquâ, si sæce Muriaticâ, uberiori inquinata fuerit, graviusculè moveri Alvum, interdum contingit. At prælaudatus Sal, qui ab istâ liberatur, Medicamentum, Purgantium prope omnium, lenissimum existit.

A maligno insuper plerorumque Catharticorum genio maximè vacuus purusque est. Humores nunquam exagitat; Ægritudines, aut Deliquia nunquam excitat; aut Intestinorum Tormina: nunquam vel irritis Motibus, fallit Medicum, vel ex Hypercatharsi Ægroto terrorem incutit.

Deinde, Aqua movendi vim, semper æqualem non obtinet: sed à siccâ humidâve Tempestate, tam Æstate quàm Hyeme, auctam vel imminutam. Et ex Hydropolis

54 *De Salis Cathartici*

sunt, qui Aquam Catharticam domi asservatam, cum defecturam viderint, temerare audent communi adjectâ. Unde nonnunquam fit, ut Medici usitatam Dosis præscribendo, successu tamen usitato fraudantur. Ex Aquâ autem purè & perfectè paratus Sal, ubique sui similis est, similémque habet vim purgatoriam.

His adde, *Londinenses* Medicos, non crudas Aquas, sed plerúnque coquendas præscribere. Nempe hoc modo sumptæ, tam diminutâ Dosi, quàm auctâ Vi, è Ventriculo & Intestinis sælicius descendunt. Æstivo tempore, ad duas tertias partes, Hyemali verò, ad dimidi-
am, coquendæ sunt; quod bihorium vel trihorium exigit. Verùm Aquæ Sal purgatorius, Liquore quovis conveniente, & forsan semel bulliente solutus, semper in promptu est Remedium, valde

accommodatum Pharmacopœis ;
Ægrotis, maximè: qui in urgen-
tibus Morbis, ex diuturnâ Coctio-
ne, multum Doloris atque Tædii
ſuſtinent, & interdum periclitan-
tur.

Poſtremo loco, neque tamen in-
fimo, conſiderandum eſt, quòd A-
quæ, paulò diutius aſſervatæ, im-
primis Regione vel Tempeſtate
fervidâ, ſœtore polluantur. At ea-
rundem extractus Sal, nullo aut
Loco, aut Tempore eſt corrupti-
bilis.

V E R U M nonnullos, etiam de
hujus Salis Salubritate dubitantes
prævideo: ſcilicet, quòd Spiritum
Acidum diſtillatione præbeat.

Iſta autem Objectio, contra u-
ſum Aquarum, utpote Salem conti-
nentium, etiam militat.

Quin & ſimili ratione, Sacchari,
aut Mellis, aut etiam puriſſimi Pa-
nis uſum ſuſpicaremur: è quibus

56 *De Salis Cathartici*

singulis, Spiritus stillatitius, non solum pari gradu acidus, sed & valde acris, vi Ignis propellitur. Et Vinum, Cibique Saluberrimi, quorum Principia, solâ Fermentatione, vel alio quoquam modo, depravantur; Qualitates semper noxias, interdum venenatas induunt. Vel Infantium Alimentum, Lac Maternum, si leni calore digeratur, brevi acescit. Sal autem Catharticus, in aliquo proprio vehiculo solutus, minimè suis solutis Principiis, sed Essentiæ Integritate, propinatur: eâdem, nimirum, quâ Eduliis supra nominatis vescimur. Nam ut Sal ipse, ita & Aqua in quâ Salem solutum bibimus, saporem præ se fert mediocriter Amarum, sine quâvis Aciditate conjunctâ.

CAPUT

CAPUT II.

*De modo Salem Catharticum
Amarum præscribendi.*

IN quovis Vehiculo Patientis
Temperamento conveniente,
aut Gustui grato, solutus bibitur:
cujus generis, sunt Aqua Fontana,
Stillatitia, aliæve purissima; Deco-
ctum Hordei Orbicularis, vulgò
Perlatis, vel Avenarum tenue, vel
ex Pane albo; Lactis Serum cere-
visiatum, vel decaseatum, Whey
vulgò dictum, & his similia. Mi-
hi in frequenti Usu est Aqua pa-
rum cocta & Mace aromatizata.
Cujus Libras duas, tres, vel quatu-
or, Salis Cathartici Semiunciâ vel
Unciâ imprægnatas, præscribere
soleo: vel etiam majori dosi; *ex.gr.*

D 5

℞ Aquæ

58 De Salis Cathartici

Rx Aquæ fontanæ ℥iiij. Macis ʒj. Coquantur parum, & in Colaturâ dissolve Salis Cathartici Amari ʒj. vel ʒx. pro Apozemate seu Decocto Cathartico, manè, jejuno Ventriculo, calidè, vel tepidè, interdum frigidè, bibendo, bihorii spatio, cum levi Exercitio.

Sumatur hoc Apozema vel per se, vel durante aliorum Catharticorum operatione.

Convenit etiam, pro re natâ, vel Senâ, vel Mannâ, vel utrâque Maci adjectâ, Salis Efficaciam promoveri: ut in sequenti, vel simili formâ.

Rx Aquæ fontanæ ℥iiij. Macis ʒj. Senæ Alexand. ʒij. vel iij. Coquantur parum. Deinde adde Salis Cathartici Amari ʒj. Mannæ albiß. ʒiß. vel ʒij. & f. Colatura.

N. D. Dudley North, primus omnium Aquas Purgatorias cum Lacte

Lacte bibebat. Sed ei Ventricu-
lum gravabant, quòd permiscuit
frigidè. Postea, Medici, Aquas
bullientes affuso Lacte alterabant.
Quo modo, si cuiquam placeat,
Sal & ipse tutissimè sumatur: *ex.gr.*

*Rx Aquæ fontanæ ℥iijss. Salis Ca-
thartici Amari ʒj. vel ʒx. MS. Bulli-
enti Aquæ affunde Lactis recentis ℥ss.
℥ auferatur coagulum colatorio.*

Æstivo tempore, cùm Fontes u-
bique Medicinales frequentari sole-
ant, Aqua vel Ferrata, vel etiam
Purgatoria, ab ipsis Fontibus sum-
pta, Vehiculum esset optimum.

Hujus Salis Drachma, vel sesqui-
drachma, in Aquæ *Tunbrigensis* vel
alterius Ferratæ tribus quatuorve
primis haustibus sumpta, totidém-
que Auroris repetita, Humores pri-
mâque Vias, potationi propositæ,
reddit paratiores.

Aquæ

60 *De Salis Cathartici*

Aquæ Ferratæ, interdum Alvum astringunt. Cui Incommodo, huius Salis portiuncula, in primo haustu, vel ultimo, dissoluta, subvenit.

Quin & utilissimè sumatur idem Sal, ex Aquis ipsis Purgatoriis. Quarum haustus singuli, Salis Cathartici ʒj. imprægnati, tum multò certius, tum dimidio Numero, Venter minus premente, per Alvum exeunt.

Interdum etiam, valdeque appositè, Clysteribus acuendis, loco Salis Gemmei, Salis Cathartici ʒiij. vel iiij. immiscentur.

CAPUT

CAPUT III.

*De Salis Cathartici Amari
Usu speciali: & imprimis
in Ventriculi Morbis.*

QUÆ de Aquis Catharticis, earumque Sale, jam proxime dicturus sum; non incertis Conjecturis, sed diuturnæ Experimentiæ, tam aliorum Doctissimorum Virorum, quàm Nostræ, innituntur. Qui omnes, utrumque Remedium, in Morbis postea memorandis, optimo successu usurpavimus.

Imprimis itaque Aqua Cathartica, vel ejus extractus Sal, Remedium Ventriculo, Appetitum scilicet & Digestionem promovendo, est amicissimum. Partim, ex suo
Prin-

62 *De Salis Cathartici*

Principio potentiâ Acido ; partim, ex totiûs Amaritudine, seu admisto Alkalino. Et è Priori, eò potiùs, quòd Spiritui Salis, omnium Ciborum Condimenti, Spiritum præbeat aliquo modo congenerum. Sed & ex Altero ; quandoquidem & aliis plerisque Amaris corroboratum Ventericulum experimur. Et notissimum est, Appetitum, Salibus imprimis compositis adjuvari. Nam Condimenta ferè omnia, Muriâ non simplici, sed acidulatâ, præparantur. Verùm etiam Vinum rubicundum Gallicum, ut cum Cibus est gratissimum, ita Tartareo repletur Sale, hoc est, composito, omnium aliorum maximè. Sal item Chalybis, putà compositus, inter Medicamenta Stomachica, est non incelebre. Et Digestoria bina ista universalia, Panis & Saliva, quorum alterum, Sale Acidum continet, alterum Alkalinum, compositi

positi Salis permista locum sup-
plent. Cæterum, Fermentum ip-
sum Stomachicum, ex Alkalinis
particulis Acidisque, illis ab Arte-
riis seu Sanguine, his ex parte à
Nervis seu Spiritus Animalis fæce,
trahatitiis componitur: id quod ex
Argumentis probare possim non
paucis, quibus nolo hîc immorari.
Quamdiu itaque in Ventriculo debi-
tâ proportionem asservatur uterque
Sal, Coctionis opus rectè perfici-
tur. Sin alteruter prævaleat, Sales
nunc Acidi ex usu sunt, nunc Al-
kalini, ad æquilibrium restituen-
dum.

Quoties ex Cibo Potûve Nimio,
sive Improbo, vitiosa fit Concoctio,
Vomitiones non raro sequuntur.
Quibus cohibendis, Aqua Cathar-
tica Amara, vel ejusdem Sal, Re-
medium est præstantissimum. Eâ-
dem scilicet ratione, quâ Mistura
ex Salis Absinthii & Limonum suc-

64 *De Salis Cathartici*

co celeberrima. Ei tamen ob id præferendum, quòd Sales quoquo modo peccantes, uno quasi Ictu, & destruat & è Ventriculo deturbet.

Proindè & in Cardialgiam, aliòsque hujusmodi Dolores, nihil prædicto Medicamento tutius est, aut efficacius.

Quemadmodum & in Calidam Affectionem Hypochondricam.

In supradictos Affectus, Aquam hanc Purgatoriam, vel proprium ejus Salem, interdum solitariè sumendum præscripsi: Plerunque verò, non sine aliorum Remediorum, ut Venæsectionis, Vomitorii, & similium, conjunctâ ope. Quippe, Medici prudentis est, præcipuè in Morbis gravioribus, nulli unico Remedio, quantumvis celebri, Ægroti Salutem, suæque Famæ æstimationem concedere.

Hu-

Hujusmodi autem Remedia, juxta Indicantia, infinitè sunt varianda. Quorum tamen aliquot Formulas, Doctissime Lector, subjunctas accipe.

In Dejectione Appetitu acuendo.

Rx *Aquæ Spadanæ, vel alterius Ferratæ, vel* (si haberi non poterit) *Fontanæ Maciatæ ℥ij. vel iij. Salis Cathartici Amari ʒss. ʒvj. vel ʒj. MS. Bibantur jejuno Ventriculo, tepidéque.*

Aquæ autem quæcunque Ferratæ, quo melius, hoc est, sine sui subtilissimi Spiritûs dispendio, etiam tepidè, si visum fuerit, sumantur; Ampulla in quâ servantur, Aquæ calefactæ immersa, dilapsis aliquot horæ momentis, aperienda est, & deinde post singulos effusos haustulos obturanda.

Dum hæc sumuntur, horâ ante pran-

66 *De Salis Cathartici*

prandium, sumantur etiam ex Vini Xerensis vel Absinthitis Rhenani Cochleari uno, Elixyr. Propriet. gutt. xx, xxx, vel xl. Persistâtque in horum usu, quotidiano, vel alternis diebus, ad quartam, quintam, vel sextam vicem repetito. Vel,

Rx *Conservæ Absinth. Rom. ℥ij. Cochl. Hort. ℥j. Zinzib. cond. ℥ss. Specier. Arom. Caryoph. ℥ss. Cert. Wint. Salis Absinth. veri āā ℥j. Syr. Caryoph. q. s. MS. f. Elect. Capiat q. Nucis Moschatæ majoris horâ somni, & Juglandis minuscule horâ ante prandium, cum Vini supradicti tantillo, vel sine eo, si Caput gravaret. Vel,*

Rx *Limaturæ Chalybis recentis & splendidissimæ ℥iij. Summit. Absinthii Rom. Mss. Rad. Cyperi Rom. Calami Aromat. āā ℥j. Galangæ minor. Cinamomi acerrimi, Croci āā ℥ss.*

℥ss. *Vini albi Gallici, vel Xerensis*
℥ij. Digerantur in Ampullâ obtu-
ratâ calore lenissimo, vel etiam in
loco temperatè calido, per triduum,
& agitentur quotidie. Capiat Co-
laturæ Cochl. ij, iij, vel iiij. bihorio
ante prandium quotidie.

In compescendis Vomitionibus.

Rx *Aquæ cujuscunque Ferratæ, vel*
ejus loco Aquæ fontanæ Maciatæ
℥iiij, *vel iiij. Salis Cathart. Amari*
℥vj, *vel ℥j. vel 3x. MS.* Bibantur ma-
nè, calidè frigidève, prout maxi-
mè placent, & repetantur tribus
vicibus, vel pluribus, si opus fue-
rit, continuis diebus, vel alternis.
Et horum usui conjunge Pilulas se-
quentes.

Rx *Rosarum rubrar. Cinamom. a-*
cerrimi āā 3j. *Garyophyll. Salis*
Chalybis āā ʒj. *Croci* ʒs. *Ol. Men-*
thæ

68 De Salis Cathartici

thæ Stillatitiæ gutt. viij. Syr. Chalyb. q. s. MS. f. Pilulæ n°. xxiiij.
Sumantur tres bihorio ante forbile prandium, & hora somni quotidie.

Aliquando Fomentatio ex *Vino rubro cum Theriac. Andr. ℥j. & floribus Rosar. rubr. foliisque Menthæ* calidè infusis, esset utilissimum.

In Dolore Stomachi Colicæ Affectionis æmulo.

R. Senæ Mund. ℥ij. Macis ℥j. Coquantur in Aquæ fontanæ q. s. ad ℔iij, vel iij Colaturæ adde Salis Cathart. Amar. ℥vj. vel ℥j. vel 3x. Syr. Chalybis ℥i℔. Misce, f. Apozema Catharticum, manè, & pro more bibendum. Vel etiam sine Senâ. Et sumatur vel per se, vel cum Pilulis sequentibus.

R. Pi-

Rx *Pilulæ Stomach. cum Gum. gr. xxv. Limaturæ Chalyb. Subtiliss. gr. x. Syr. Chalybis q. s. MS. f. Pil. iiij.* horâ somni sumendæ. Die proximo sumatur Apozema ut supra, & sic per Triduum, vel diutius.

Interdum ex usu erit, Extractum Gentianæ, vel alterius amari, Pilulis admisceri.

Atque etiam *Laud. Lond. gr. ß. vel gr. j.* si Dolor intensior fuerit.

In Calidâ Affectione Hypochondriacâ.

Rx *Aquæ cujuscunque Ferratæ ℥ iiij, vel iiiij.* In singulis haustulis dissolve *Salis Cathart. Amari ʒß. vel ʒj.* ad octavam vicem circiter, & bibantur frigidè.

Vel loco *Aquæ Ferratæ*, sumatur in *Aquâ Lactis simplici*, vel
fol.

70 *De Salis Cathartici*

fol. Boraginis & Pimpinellæ distil-
la:â.

In Cardialgia cum Calore.

In hoc Morbo, simili modo, ac
in præcedenti, sumptus Sal, sælici-
ter succedit.

CAPUT

CAPUT IV.

*De Salis Cathartici, Amari U-
su, in Intestinorum Parti-
umque adjacentium Morbis.
Et primò, in Colico Dolo-
re.*

IN hoc Morbo, non opus est Do-
ctum & Exercitatum Medicum
admoneri, Venæsectionem rarò aut
nunquam omnittendam, atque in pri-
mo loco celebrandam.

Deinde, consultissimum esset, Cly-
sterem injicere hunc in modum pa-
ratum.

*Rx Decocti communis pro Clystere
℥ij. addendo reliquis coquendis Senæ
optimæ ℥iij, vel ʒss. In colaturâ dis-
solve Salis Cathart. Amari ʒss. vel ʒv.
Spec.*

72 De Salis Cathartici

Spec. Hieræ picræ ʒiſs. vel ʒij. Sacch. rubri. ʒij. MS. Ex hujus, vel hujusmodi Clysteris usu, Dolores Colici sæpe dissipantur; vel Saltem interiorius sumendis, & per Intestina transeundis, via panditur.

Non rarò Pilulæ Rudii ʒj. vel ʒiſs. cum Laud. Lond. gr. j. vel gr. jſs. exhibetur utiliter.

Et nonnunquam *Hydrargyrum*; si Ægrotus sufficienti quantitate, nempe quatuor vel sex unciarum, deglutiverit. Et præcipuè, si unâ cum *Tincturæ Sacræ*, hoc est, *Tinct. Spec. Hieræ Picræ Vino albo paratæ*, quasi duabus Unciis, vel alio Liquore Cathartico convenienti, sumeretur.

Omniū autem Remediorum Nobilissimum, Aqua est Cathartica Amara, vel ex eâdem paratus Sal, sequenti, vel simili modo sumptus.

R Aqua

Rx *Aquæ fontanæ vel fluvialis*
Maciâtæ ℥iijss. Aquæ fl. Chamæm.
vel fol. Menthæ ℥vj. Salis Cathart.
Am. ℥j. vel 3x. Mannæ albiß. ℥iß. vel
℥ij. MS. fiat Apozema. Bibat Ægrotus
unâ vice circa ℥vj. calidè, & su-
matur horæ vel sesquihoræ spatio,
etiamsi ejusdem aliquam partem
evomuerit.

Hujus Medicamenti vis, nonnun-
 quam fortior evadit, ex sequentis
 conjunctâ ope.

Rx *Tinct. Sacræ ℥ij, iij, vel iiij.*
Capiat Cochl. j, vel ij. ante singu-
los Haustus Apozematis supra præ-
scripti.

In Vermibus.

Idem Sal, si Nutrix, è Drachmâ,
 vel Sesquidrachmâ, Puerorum vel
 Infantium Sorbilia paraverit sine
 Lacte, Vermes exterminat.

E

Præ-

74 *De Salis Cathartici*

Præcipuè, si Mercurii dulcis, aut Cryſtallorum (i. e. Salis) Lunæ vel gr. j. pro Patientis ætate, vel ij. vel iij. in quovis Vehiculo conveni-
enti, Medicus præmiſerit.

Vel ſi Clyſteribus amaris Sal Ca-
tharticus immiſceatur.

In Dolore Nephritico.

In hoc Morbo, quemadmodum in Dolore Colico, plerunque cum Venæſectione auſpicandum eſt, eâ-
que non rarò repetendâ.

Cui etiam Vomitorium, ex Vino Benedic-
to, vel Sale Vitrioli, præci-
puè, ſi Ægrotus fuerit naſeabundus,
aptiſſimè ſubjungitur. Cujus nem-
pe Vi, non ſolùm exoneratur Ven-
tricus, pars nonnunquàm primo
loco delinquens; ſed & totum Ge-
nus Nervosum, Renibus contermi-
num, & hâc in Affectione maximè
laborans, relevatur.

Postea,

Postea, præcipuè si ex Emetico alvus non laxa fuerit, injiciatur sequens Enema.

Rx *Flor. Chamæm. Mj. Sem. Cuminum, Fæniculi dulc. Petrosel. contusor. āā ʒj. Radic. Althææ incisæ & contusæ ʒij. Coquantur in Aquæ communis q. s. ad ʒj. Colaturæ adde Terebinth. Venet. Vitello Ovi Solutæ ʒss. Salis Cathart. Amari etiam ʒss. Syr. Althææ ʒiij. MS. f. Enema.*

Si Dolores vehementiores fuerint, addantur *Enemati Laud. Liquid. Cydon. gutt. XL. vel L.* Ex hujus, vel hujusmodi Enematis usu, non raro, cum vel sine Calculo, aut Calculosâ materiâ, Urina profluit, Doloresque evanescunt.

E 2 Verum,

76 *De Salis Cathartici*

Verùm, si pertinaciùs adhuc hæ-
rerent, ad sequens Apozema, tan-
quam Remedium maximè Salutife-
rum, confugiendum est.

*Rx Decocti Hordei Maciati ℥iij.
vel iiij. Salis Cathart. Amari ℥vj.
vel ℥j. Syr. Althææ ℥iij. vel ℥iiij.
MS. f. Apozema.* Sumatur calidè,
horæ, sēsquihoræ, vel Bihorii spatio,
vel circiter, etiam si Ægrotus aliquam
partem evomuerit.

In Urinæ Ardore.

Idem valet Apozema, in Ardore
Urinæ ; sive è Sanguinis Acrimo-
niâ, sive Gonorrhæâ Venereâ ori-
undo.

In Suppressione Urinæ.

Atque etiam in Suppressione U-
rinæ, quæ vel sine Lapide contingit,
vel sine majori, quàm ut Vias Uri-
narias transire possit.

At-

simum & ferè unicum. Cujus ope, conjuncto Aquarum Ferratarum quarumcunque assiduo usu, & Hypnoticorum, nonnullos jam perituros, sed tamen Juniores, in Sanitatem restitui.

In Idero.

Etiam in hoc Morbo, Venæsectio rarò omittenda est. Imò verò, repetenda, si Ægrotus paulò magis febricitet.

Neque minori usui sunt Vomitoria: quatenus tum morbosam Colluviem Ventriculo exterminant; tum Bilem in suâ Vesicâ stagnantem proliciunt. Ideoque si opus fuerit, per Intervalla iteranda sunt. Imprimis, si horum aliorumve Remediorum usus minus efficax, Calculorum, Mole suâ vel numero Porum Biliarem occludentium, suspicionem ingerat: ubi prudenter & forti

forti animo persistendum est.

In quocunque autem Ictero, Calculoso, vel Simplici, Aqua Cathartica, vel ejus Sal, optimè propinatur, sequenti vel simili modo.

℞ *Pilulæ Ruffi* ʒss. *Rhabarb.* *Salis volatil.* *Urinæ* āā ʒss. *Syr. absinth.* q. s. *MS.* fiant *Pilulæ* n° vj. horâ somni sumendæ. Aurorâ proximâ, sumatur sequens *Apozema*.

℞ *Rasuræ C. C.* ʒij. *Coquantur in Aquæ fontanæ* ℥vj. *ad* ℥iv. *Deinde adde Macis, Curcumæ* āā ʒj. & *coquantur parum.* *Colaturæ adde Salis Cathart. Amar.* ʒj. *Syr. Chalybis* ʒj. *MS. f. Apoz.* pro more sumendum.

Si Medico visum fuerit, loco *Pilularum* supra præscriptarum, præmittat *Haustum* sequentem.

E 4

℞ *Tinct.*

Rx *Tinct. Sacrae* ℥iſſ. *vel* ij. *Syr.*
ē Cichor. cum Rhabarb. ℥j. *Tart. Vi-*
triol. ℥ſſ. *MS. f.* *Hauſtulus* horâ sex-
 tâ *vel ſeptimâ matutinâ ſumendus.*
Post bihorium, bibat Apozema ſu-
pra præſcriptum. Et repetantur
ſingulis vel alternis diebus.

Si Aloetica fuerint nimis calida,
propinetur Infuſum de Rhabarb.
Ec.

CAPUT

CAPUT V.

*De Salis Cathartici Amari U-
su in Morbis Cephalicis. Et
primò, in Mania.*

IN Maniâ, præter Venæsectio-
nem, & repetita Vomitoria,
Unguenta etiam Cephalica, Seta-
ceum in Nuchâ, Vesicatoria, præ-
cipuè Tibiis apposita, Cathartica,
aliâque Remedia, plerunque adhi-
benda sunt.

In omnium autem Cathartico-
rum, Helleboratorum, aliorumve
operationem promovendam, nihil
magis convenit, quàm Aqua Ca-
thartica, vel Ejus Sal, hunc vel si-
mitem in modum præscriptus.

E 5

R. Fol.

82 De Salis Cathartici

R^x *Fol. Melissæ, Boragin. āā*
Mj. Infundantur in Aquæ fontanæ
coctæ & ferventis ℥iiij. vel v. in
Vase clauso per Semihoram. Colaturæ
adde Salis Cathart. Am. ℥j. vel 3x.
Syr. Viol. ℥iiij. MS. f. Apozema, per se,
vel alio Cathartico convenienti,
posseti loco, bibendum. Vel,

R^x *Salis Cathart. Amari ℥j. Dis-*
solve ℥j. in haustu Aquæ Spadanæ,
vel cujuscunque Ferratæ, & biban-
tur hujusmodi haustus octo.

In aliorum Purgantium etiam In-
 tervallis, præcipuè æstivo tempore,
 per se utilissimè, modo supra præ-
 scripto, sumeretur. Nam Humo-
 rum Spirituumque Maniacam Con-
 turbationem optimè compescit.

In Cephalalgia.

In quo Affectu, præcipuè
 ex

ex Causâ Calidâ, vel Calido Temperamento conjuncto, nihil efficacius, quàm sequens, aut istiusmodi Methodus, in Re Medicâ inveni.

Imprimis sufficienti quantitate, locisque ex circumstantiis indicatis, mittatur Sanguis.

Deindè, prout Vires, aliâque monuerint, excitetur Vomitus, vel ommittatur. Postea sumat Ægrotus sequentia.

R. Scammonii ppⁱ, Rhabarb. pulverizati, Mercurii dulc. āā ℥ss. vel gr. xij. vel xiiij. Syr. ē Spina Cerv. q. s. MS. f. Pilulæ v. horâ quartâ vel quintâ matutinâ fumendæ, superdormiendo. Post horas tres, bibatur sequens Apozema.

R. Aquæ fontanæ Maciatæ ℔iij. vel iiij. Salis Cathart. Amari ℥vj. vel ℥j. Syr. Viol. ℥ij. MS. sumantur cum regimine.

Repetatur

84 *De Salis Cathartici*

Repetatur idem Apozema cum Pilulis supra præscriptis, tertio vel quarto quoque die: Et per se, diebus interpositis. Continuantur autem duabus Septimanis, vel tribus, si opus fuerit.

In Vertigine.

Cum Sanguinis missione similiter incipiendum est; præcipuè, si Affectus ex nimio Vino proveniret: & imprimis è Venâ Brachii.

Deinde Cucurbitulis cum Scarificatione appositis, non solum Scapulis, sed & ipsi raso Occipiti. Cui Parti, tam in hoc Affectu, quàm in Cephalalgia, & Oculorum Inflammationibus, fælicius quàm cuicunque alteri, admovendas, jubere sol'o. Post Sanguinis missionem, sumat sequentia.

R Pi-

Rx *Pilulæ Mastichinæ* ℥ij. *Ol. Majoranæ stillat. gutt. v.* MS. f. *Pilulæ hora somni sumendæ.* Aurorâ proximâ, bibatur sequens Apozema.

Rx *Aquæ fontanæ Maciatæ* ℥ij. vel iij. *Aquæ Salviæ Odoratæ* ℥iiij. *Majoranæ Hortens.* ℥ij. *Salis Cathartici* Am. ʒvj. vel ʒj. MS. sumantur præscripto more.

Interdum ante singulos Haustus, utiliter sumeretur sequentis Misturæ *Cochl. j.*

Rx *Fol. Majoranæ Hort. Salviæ Odoratæ* āā ℥ij. *Rad. Gentianæ, Specier. Hier. picr.* āā ℥ij. *Vini albi optimi* ℥iiij. Digerantur horis duodecim in Vitro clauso, & deinde fortiter exprimatur Tinctura, per subsidentiam depuranda.

CAPUT

CAPUT VI.

*De Salis Cathartici Amari
Usu in Morbis quibusdam
aliis : & primò, in Passio-
ne Hystericâ.*

IN quo Morbo, postquam Symptomata graviora Opiatorum usu sedata fuerint : Tincturæ Sacræ (Vini albi partibus duabus, & Aquæ Hystericæ parte unâ paratæ) ʒx. vel xij. vel ʒij. optimo successu plerunque exhibentur.

Sin autem Medicus alio temperiori Medicamento Alvum movendam viderit : prælaudatum, cum lenissimè id perficiat, tutò bibitur. Et majori cum fructu, si loco Aquæ Maciatæ, eligatur
Aqua

Aqua Spadana, vel Melissæ, pro
Salis Vehiculo.

In Arthritide Vagâ.

Quæ vulgò Rheumatismus, sed
non sine Errore, nuncupatur. Cùm
hic, Partibus Musculosis, illa Ar-
ticularis solis obsidat. Morbus per-
tinax est, & non rarò plurium Re-
mediorum Apparatum exigit.

Venæsectio reliquis præmitten-
da est; & singulis, vel alternis die-
bus, iteranda, ad quartam, & si opus
fuerit, quintam, vel etiam sextam
vicem.

Post primam vel secundam vi-
cem, maximo sæpe ex usu erit Vo-
mitorium. Quamdiu enim Ven-
tricus se malè habet, Morbosam
Materiem Sanguini, Articulisque de
novo indies immittit.

Verùm

88 *De Salis Cathartici*

Verùm Cathartica, eaque fortiora, etiamsi interdum dies aliquot deferenda sunt; vix tamen unquam omittenda. Ut quæ potentiùs, non rarò unâ vice, quàm Phlebotomiæ, ter quaterve repetitæ, Morbum enervent.

Horum autem Operatio, cum Patientes ferè semper febricitent, Aquarum Purgantium, Earùmve Salis ope, multò leniùs, & sine Humorum Effervescentiâ, absolvitur. Sumantur itaque sequenti modo.

Rx Pulveris Jalapii resinosi ʒß. Scammonii pp^{ti} gr. vj. Calomel. ʒss. Syr. è Spina Cerv. q. s. MS. f. Bolus horâ quintâ matutinâ sumendus superdormiendo. Post horas trës, bibendum est sequens Apozema.

Rx Hordei

*R. Hordei perlati ℥iſſ. Uvar.
 Passarum minor. ℥iiij. Bulliant in A-
 quæ fontanæ q. ſ. ad ℥iiſſ. vel iiijſſ.
 addendo in fine, Macis ℥ſſ. Colaturæ
 adde Salis Cathartici Amari ℥j.
 Mannæ albiſſ. ℥ſſ. vel ℥j. vel ℥iſſ. pro
 Apozemate.*

*Si Ægrotus difficilius moveatur,
 & alia coindicantia monuerint,
 addantur primo haustui Syr. è Spi-
 nâ Cerv. ℥vj. vel ℥j. Et repetatur
 Bolus cum hujusmodi Apozemate,
 vel alternis diebus, vel tertio, quar-
 tôte quoque die, prout Medico
 viſum fuerit, vel etiam majoribus
 Intervallis, donec Ægrotus perfe-
 ctam Sanitatem recuperaverit.*

*In Morbi principio, & augmen-
 to, ſingulis, vel Saltem alternis
 Noctibus, ſemper autem poſt ſin-
 gulas Purgationes, Humorū E-
 bullitiones, & in Articulos novi
 Influxus,*

Influxus, Opiati convenientis usu, cohibendi sunt.

Quoties, vel propter Febrem paulò intensiorem, vel Patientis Imbecillitatem, Purgatio proroganda est; Vesicatoria, supra vel infra Articulos affectos, quasi unam vel alteram transversam manum, applicantur summo cum levamine. Et interdum adeò est effrænatus ac præfervidus Sanguinis Latex ferrosus; ut ne quidem conjunctis doctorum Remediorum viribus cedat, donec Vesicantium ope, ex aliquâ parte, à rubicundo & leni Cruore secernatur.

In hoc Morbo, Sudores evocantia, etiamsi uberiores, vix quidquam proficiunt. At Diuretica, utiliter adhibentur: & ob eandem causam, Apozemata ex Sale Cathartico ut supra parata, magis conveniunt; cùm & Alvi fæces, & Urinas, motu simultaneo propellant.

Cura-

Curationis tempore, à Vino, omnibúsque Vinosis, & Cerevisiatis, non coctis, abstinendum est. Serum Lactis recens & coctione decafeatum, Potulentorum omnium est præstantissimum.

In Pruriginoso Affectu.

Pruritus, non quidem Contagiosum, sed è Scorbuto genitum, nunc Corpus universum, nunc aliquas Partes, ut Pudenda, aliásve occupantem, ultimò præscripto Apozemate, cum vel sine aliis Purgatoriis repetito, sæpe medicavi; & cruciatos nonnullos perpetuâque scalpturâ fatigatos, beavi requie placidissimâ. Imprimis, si Aquæ Ferratæ, Cerevisiæ loco, unâ quotidie, & affatim potarentur.

Idem Apozema, post exiccatas Variolas esset utilissimum.

Et

92 *De Salis Cathartici*

Et cum plerisque Catharticis commodè, posseti loco, bibitur.

Cæterùm, Eos, qui ex longo Itinere, præcipuè æstate, alvum astrictam habent; *Salis Cathart. Am. ʒij. vel iij. ex Aquæ font. haustu uno vel & altero sumptæ, & laxos reddunt multúmque refrigerant.*

CAPUT

CAPUT VII.

*De Aquarum Amarescentium,
Earumque Salis Abusu.*

Oportet Medicum, non solum Remediorum Usus indicare; sed etiam Lectorem præmonere de Abusu. Qui tergeminam affert Injuriam, Patienti, Medico, & Medicamento.

Prædictum itaque, in quibusdam Morbis neutiquam præscribendum est. In aliis autem, Causarum & Symptomatum ratio habenda.

Hydropicis quibuscunque nocet. Ubi scilicet languescit Calor Nativus, Sanguisque Spirituum, in rubicundâ ejus parte nidulantium, est pauperrimus. In his porrò, usus Humidorum, etiam in Cibis, Seri
San-

94 *De Salis Cathartici*

Sanguinei Influxum in Partes Morbo obrutas, accelerat.

Deinde, & Febre decubentibus Synochâ vulgò dictâ. Ubi, licet Causa Morbi, interdum Alvum moventibus per ἐπιμελῆσιν minuenda est; mediocriter tamen Calida, ut Decoctum Amarum, Pilula Ruffi, & Similia, potius exhibenda, iisque Humorum Concoctio unâ promovenda. Et proinde, quæcunque nimia frigefactione huic adversantur, metuenda.

Neque verò Intermittente Corruptis quidquam proficit.

Neque Chlorosi seu Febre albâ Laborantibus. In quibus calorificæ Fermentationes propterea excitantur, quòd Humores nimis accescant, & Medicamentis magis Alkalinis edulcorandi sunt.

Hæmoptoicis etiam denegandum est. Ne eximiâ suâ subtilitate & penetrantiâ, Arteriarum reseraret oscula. Et

Et in Cholera Morbo. Ubi sub-
itaneis Evacuationibus, maximæ
Spiritus exolutiones superveniunt.
Quales titubantis nimirumve prope-
rantis Naturæ Motus, Cardiacis po-
tius & Opiatis, per Intervalla sum-
ptis, cohibendi. Postea verò, jam
infracto Morbo, si Evacuatione
opus fuerit, Patiēsq̃ Biliosâ Tem-
perie, sive Connatâ præditus, sive
Adventitiâ, supradictum Salem non
incommodè potaret.

Quin & Paralyticis. Ne Mus-
culos, Nativo suo Calore Vigorēve
jam destitutos, magis enervet. At-
tamen, si ex Causâ calidâ, ut ex
Vino, aut Liquore quovis Vinoso,
Morbus nasceretur; Idem non so-
lùm tutò præscripsi, verùm etiam
utiliter.

Non sine Cautelâ in Utero Ge-
rentibus permittendum est.

Nec

96 *De Salis Cathartici, &c.*

Nec quibus supprimitur Urina, antequam perspectum habeas, id non ex Ulcere Vesicæ Urinariæ, Calculove inexterminabili provenire. Nam si Ægrotus eorum alterutrum pateretur, ab omnibus Diureticis abstinendum est. Aliàs, hoc Medicamentum, cum optimo sæpe successu, hoc est, Urinarum, Lapidumque, etiam majusculorum excretionem, propinavimus.

F I N I S.

